

Odborný posudek geotechnika – statický výpočet

Projekt: Lipník nad Bečvou VII - Trnávka

Objekt: Čerpací stanice

Investor: Vodovody a kanalizace Přerov a.s.

Projektant: VODAM s.r.o. – Hranice n. Moravě

Zhotovitel: Arowanie STAV, s.r.o. - Ostrava

Předmět posouzení: Statické doložení únosnosti rámového pažení

Zadání:

Podle platné PD se má čerpací stanice založit v hloubce 5,25 m p.t., přičemž hladina podzemní vody se předpokládá v 2 m. Proto projektant zvolil pro pažení jámy rozepřenou štětovou stěnu se štětovnicemi Larsen zaháněnými do hloubky 7,5 m. Jedná se o standardní řešení v těchto poměrech. Zhotovitel však narazil při realizaci na potíže. Navrhuje provést jámu v rámové ocelové konstrukci s příloženým pažením.

Cílem posouzení je staticky ověřit, jestli je navrhované řešení možné.

Předpokládané geologické prostředí:

K dispozici je IG zpráva, kterou zajišťoval ing. Š. Farkaš – Prostějov. Vycházel zejména ze dvou vrtaných sond. V místě se předpokládal zhruba následující geologický profil:

- 0 - 2 m	jíly F6
- 2 – 3 m	štěrky G3/G6, valouny až 10 cm
- 3 – 5 m	jíly F6
- 5 – 8 m	jíly F8

Typická charakteristika v místě dle tabulkových hodnot:

Hlíny - převládají F6 Cl:

- Měrná hmotnost ... $\gamma = 20 \text{ kN/m}^3$
- Modul přetvárnosti ... $E = 2,1 \text{ MPa}$
- Soudržnost ..... $c = 14 \text{ kN/m}^2$
- Úhel vnitřního tření $\phi = 20^\circ$

Podzemní voda se předpokládá v polovině hloubky výkopu.

Statické posouzení:

Ve smyslu EC 7-1 je výpočet založen na teorii mezních stavů. U pažících konstrukcí lze posuzovat až 8 mezních stavů. V daném případě je relevantní posoudit:

- Ztrátu celkové stability stabilitním výpočtem
- Porušení konstrukčního prvku – vnitřní stabilita konstrukce

Výpočet stability svahu

Pro soudržné zeminy se provádí posuzování stability svahů na základě stability smykové plochy, která má zjednodušeně kruhový charakter. (2, 3) Nejobvyklejším výpočtním postupem je stanovení tzv. Stupeň stability svahu F_s . V zásadě je svah stabilní při výsledku větším než 1,0. Postup výpočtu a také směrné hodnoty pro zjednodušené posuzování je popsáno v (4, 5). Provedl jsem výpočet dle (4) v několika variantách na jednoduchém vlastním modelu v programu Excel. Pro výpočet jsem použil tabulkové hodnoty, jak uvedeno výše. Smyková plocha byla zvolena empiricky v několika variantách. Rámová stěna byla modelována odpovídajícím pruhem ve výpočtovém modelu. Tak jsem stanovil součinitel spolehlivosti svahu pro nejnepříznivější podmínky:

- Pro geometricky a geomechanicky odpovídající svah ve stávajícím stavu, s předpokládaným 50% vlivem proudového či pórového tlaku vody ..... $F_s = 1,7$

Výpočet s využitím parametrů zemin dle posudku UNIGEO prokázal dostatečnou stabilitu svahované jámy při dodržení postupu dle PD a obecných stavebních norem (1).

Výpočet vnitřní stability konstrukce

Podle (4) se u pažících konstrukcí posuzuje, jestli je zatížení konstrukce aktivním zemním tlakem menší než je výpočtová pevnost konstrukce.

Pro daný případ můžeme pro výpočet zatížení S vyjít ze vzorce:

$$S = \frac{1}{2} \gamma \cdot h^2 \cdot K$$

Kde součinitel tlaku zeminy $K = \tan^2(45^\circ - \phi/2)$

Pro tlak na konstrukci bude platit také vztah $f = \gamma \cdot h - 2c \tan(45^\circ + \phi/2)$

Výpočet jsem opět provedl na zjednodušeném vlastním modelu.

Při $h = 5,5$ m a tabulkové charakteristice zemin viz zde výše pak vyjde jako větší zatížení f , v daném případě 88 MPa.

Rámové pažení představuje jednostranně vetknutý nosník, který je namáhán na ohyb. Platí, že ohybový moment $M_{\max} = 1/10 \cdot f \cdot l \cdot l_1$, kde l je délka rozteče jednotlivých ráků (1,5 m) a l_1 je vzdálenost rozpěr ve svislém směru (1m).

Pak se posuzuje základní předpoklad, tedy, že zatížení f je menší nebo rovno výpočtové pevnosti ocelové konstrukce. Dle vztahu $f = M/W \leq R$, kde W je průřezový modul pro daný profil.

Pro náš případ zatížení 88 MPa je menší než 210 MPa (tabulková pevnost v daném typu profilu).

Tímto je podmínka splněna – výpočtová pevnost konstrukce je větší než působící zemní tlak.

Závěr:

Statický výpočet s využitím tabulkových parametrů zastižených zemin prokázal dostatečnou stabilitu svahu i vnitřní stabilitu pažící konstrukce pro navrhované řešení.

V Ostravě 2. 10. 2024

Ing. Karel Franczyk, Ph.D

Autorizovaný inženýr v geotechnice

Pod číslem 1102735

Použité a citované zákonné předpisy, normy, nařízení, literatura

1. Zákon č. 183/2006 Sb. o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) novelizován zákonem č. 350/2012 Sb.
2. ČSN EN 1997-1, Navrhování geotechnických konstrukcí
3. ČSN 73 6133, Návrh a provádění zemního tělesa pozemních komunikací
4. Zakladanie staveb - Peter Turček / Jozef Hulla (JAGA, Bratislava 2004)
5. Navrhování základových a pažících konstrukcí – Jan Masopust (ČKAIT, 2018)